

AŞK İLE

Abdal'ın Gönlünden
Hünkâr Hacı Bektaş Veli

BÜLENT KILIŐASLAN

Twitter Instagram Facebook / otukennesriyat

YAYIN NU: 2002
KÜLTÜR SERİSİ: 1030

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-560-4

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NESRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Oğuzhan Murat Öztürk

Kitap Editörü: Can Akkiriş

Düzeltilen: Zeynep Arpacı

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

İstanbul - 2023

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bülent Kılıçaslan: 1974 yılında Malatya'da doğdu.

Orman Mühendisliği, iktisat, sosyoloji alanında lisans eğitimlerini, İstanbul Kültür Üniversitesinde Sanat Yönetimi yüksek lisans eğitimini tamamladı. İstanbul Beykent Üniversitesinde Sosyoloji doktora eğitimini sürdürmektedir. Müzik eğitimini Arif Sağ Müzik okulunda aldı. 1995 yılından beri aralıksız koro, solo konser çalışmalarını sürdürmektedir. Yılların müzik birikimlerinin, derlemelerinin ve bestelerinin olduğu Divane (2018), Harabi (2020), Birlik türküsü (2022) adlı üç albüm çalışması gerçekleştirdi. İki Bağlama metodu ve iki THM solfej olarak dört müzik kitabı mevcuttur.

Çocuk ve yetişkin tiyatro metin yazarlığı alanında sayısız eser kaleme aldı. Mevlâna, Hacı Bektaş Veli, Aşık Veysel, Pir Sultan Abdal, Şems ve Yunus Emre gibi önemli düşünürlerin hayatını konu alan tiyatro metinleri yazdı. Birçok tiyatro oyunda yönetmen ve oyuncu olarak yer aldı. Müzikal tiyatro çalışmaları yaparak, Aşık Veysel Müzikali (2018), Pir Sultan Abdal müzikali (2020), Aşk Yunus müzikalinde (2023) yazar, yönetmen ve oyuncu olarak yer aldı. Hâlâ adı geçen müzikal oyunlarını sahnelemektedir. Uzun yıllar araştırma yaparak kaleme aldığı *Aşk İle* adlı romanı 2023 yılında okuyucu ile buluştu.

1.Kapı: Şeriat kapısı
1. Makam
İnan

Sol ön ayağından yaralı olan ceylanı takip ediyordu. Yaralı olmasına rağmen bir türlü ona yetişemiyordu. Gün neredeyse kararmak üzere idi. Hızlanmaya çalışsa bile bir türlü o gücü hissedemiyordu. Ne kadar süredir takip ettiğini bile bilmiyordu. Sonunda ceylan, dağın eteklerinde bir mağaranın önüne geldi ve gözden kayboldu. Ceylanı niye takip ettiğini bile anımsamadı. Hızlanarak on basamaklı bir taş merdivenden geçerek mağaranın önüne geldiğinde kapının üzerinde bir yazı gördü; “İncitme.”

O yazının altında “Aşk ile” kelimesi vardı. Kapı aralıktı. Ceylan mağaraya girmiş olmalıydı. Başka yere gidemezdi. Kapı aralığından baktığında içinde korku ve heyecan karışımı bir duygu hissetti. Adımını eşikten attıktan sonra kapı kapandı. Gözlerinin içerideki karanlığa alışması biraz zaman aldı. Sakince etrafa bakındı. Ceylanı göremedi. Giriş kapısının tam karşısında üç kapı daha olduğunu fark etti. Kapılar yan yana idi ve kapıların önünde ahşaptan yapılmış geniş yükseltinin üstünde küçük bir sehpa da bir rahle duruyordu. Rahlenin önünde oturan bir adam vardı.

“Gel,” diye seslendi.

Büyük bir korku hissetti. Ceylan diyecekti. Sustu. Geri de dönmeydi.

Adam, kitap yığınları arasında yazı yazıyordu. Yazdığı kâğıtların etrafındaki çırılar dikkatini çekti. Rahat yazabilmek için çıruları bu şekilde koymuş olmalıydı. Yüzüne vuran ışık zayıftı. Yüzünü görmeye çalıştı. Ancak zayıf ışıktan yüzü seçilemiyordu. Tekrar:

“Gel!” diye seslendiğinde, sesinden kim olduğunu anlamaya çalıştı.

“Bu sesi daha önceden duymuş muydum?” diye düşündü. “Akşamın bu saatinde neredeyim?” diye mırıldandı. Nerede olduğunu anlamaya çalıştı. Korkmuştu.

“Ben neden buradayım? Burası neresi? Karşımdaki kim? En son hatırladığım yataktaydım ama şimdi buradayım. Bu bir rüya olsa gerek.”

Karşısında oturan kalın sesli, yüzünü seçemediği adamın seslenmesiyle irkildi, eliyle abasına dokundu.

“Evet, bu gerçek... Abayı hissediyorum... Bu nasıl olur?” demeye kalmadan:

“Gel!” diye seslenişini yeniden duydu. Sanki onu kontrol eden bir güç vardı ve ona karşı koyamıyordu. Geri adım atıp kapıdan dışarı çıkabilirdi.

“Ama çıktığım kapı beni nereye götürecektir?” diye düşündü. Bu sırada adama doğru istemsiz yürüdüğünü fark etti. Yanı başındaydı. Oturması için yaptığı işaretle kendinden geçmiş bir hâlde oturdu.

“Hoş geldin,” sözüyle başını kaldırarak yüzünü seçmeye çalıştı ama nafiyleydi. Titrek bir sesle:

“Hoş buldum,” dedi.

“Şüphelerin mi var?”

“Şüphe... Ne için?”

“Hakikat. Rüya âleminde değilsin. Hakikatin tam içindesin.”

Hâlâ anlam vermiyordu.

“Buraya nasıl geldim, neredeyim?” diye düşünse de soramıyordu. Karşısında bir derviş olduğunun farkındaydı.

“Ben neydin acaba? Geçim derdinde olan bir garip mi? Bir asker mi? Belki bir tekkede derviştim. Ya da şeriata bağlı, tekkeye, dervişe karşı bir din adamı... Sahi, ben ne idim?” diye geçirdi içinden.

“Sana sordum. Hakikat?”

“Bilmem.”

“Namaz bir hakikat mi?”

“Tabii ki?”

“Oruç? Hac? Zekât?”

“Tabii ki.”

“Kelime-i şehadet?”

“Hâşâ! Hakikat bunlar.”

“Bunların ötesi var mı?”

Kısa bir sessizlikten sonra, yere doğru bakarak:

“Bu sorulara ne cevap verebilirim?” diye düşündü. Ortama alışmaya, korkularından biraz uzaklaşmaya başlamıştı. Gözleri ortamın

karanlığına alıştıka dervişin yüzünü biraz da olsa seçebiliyordu. Derviş başını kaldırıp yüzüne baktı.

“Sana bir soru sormak isterim. Biri seni incitse ne yaparsın?”

“Bu soruya ne cevap versem?” diye düşündü. Girişteki kapının üstündeki yazıda “İncitme, aşk ile” yazdığını anımsadı. İncitmek neydi? Soru çok anlam barındırıyordu. “Ne desem?” diye düşündü. Dervişin bir kitap yazdığı belliydi. Son sayfasına gelmişti. Bir taraftan konuşuyor bir taraftan da bir şiir yazıyordu. Bitirdikten sonra şiiri sesli bir şekilde tekrarladı.

*“Keramet baştadır, tac’da değildir
Her ne arar isen kendinde ara
Kudüs’te Mekke’de hacda değildir
Sakın bir kimsenin gönlünü yıkma
Gerçek erenlerin sözünden çıkma
Eğer insan isen ölmezsin korkma
Aşığı kurt yemez uçta değildir
Gönül kabesine girmesin hülya
Nefsine hâkim ol düşme bed huya
Kırları artan baksana suya
Hep yüzü yerlerde bucda değildir.”*

Bu sözler hünkârın, büyük pirimiz, pıran hünkârın sözleri. Herkes “Hacı” diye bilir ancak “Hace”dir o. Onun içinde de ne âlemler gizlidir bu sözler gibi?

Birçok soru vardı aklında.

“Ben kendimi bilmezsem, bunları nasıl bileceğim, hacı, hace, pıran hace ya da Hacı Bektaş...” Bunları düşünürken adam yeniden söze başladı.

“Hünkâr demiştir ki, incinsen de incitme,” diye. Cesaretlendirmek için tekrarladı.

“Biri seni incitse ne yaparsın?”

“Yani kötülük yaparsa mı?”

“İnsan yalnızca kötülükle mi incinir?” diye sordu Derviş bu kez.

“Allah’ım, bu nedir? Nasıl bir yere düştüm? Neredeyim? Bu bir sınav mı?”

Derviş devam etti:

“İnsan iyilikle incinmez mi?”

Soruyu birkaç kez aklından geçirdi.

“İnsan iyilikten incinir mi? Ben iyilikten incindim mi?” diye düşünmeye başladı. Bunun cevabını bulmadan derviş yeniden sordu:

“Sen incinmeyi nasıl anlıyorsan öyle cevapla. Çünkü herkesin kendince bir incinmesi vardır.”

Bu soru onu düşündürdü:

“Herkesine göre nasıl farklı olur ki? O zaman hakikat nedir? Hakikat tek değil mi? Herkesin bir hakikati olursa kargaşa olmaz mı?” diye kendine sordu.

“Kendini bilmeyen hakikati nasıl bilecek?” diye söylendi.

Kendine şaşırı. Hayatı ile ilgili hiçbir şey hatırlamayan, tanımadığı bir yerde çok derin sorularla karşılaşmıştı.

“Biri beni incitirse, ben incitmem. Bir daha incitirse, yine incitmem. Bir daha incitirse...” diye düşündü. Kafasını kaldırıp dervişe baktı. Gözleri içerideki karanlığa alışmıştı, dervişin yüzünü görebiliyordu. Dikkatli baktığında dervişin yüzü tanıdık geldi. Sakalları beyazdı, yaşının hayli ileri olduğu yüzünde beliren çizgilerden belli idi. Elmacık kemikleri belirgindi. Teni açık renkli, gözleri kahverengiydi. Kafasındaki takkeden saçlarının kazınmış olduğu anlaşılıyordu. Kaşları beyaz ve gürdü. Gülümsediğini fark etti. “Evet, tanıdık,” diye içinden geçirdi. “Ama bu kim ve önceden nerede gördüm?” diye düşündü.

“Bir daha incitirse,” diye başlayan soruya daha kararlı bir şekilde, “incitmem,” cevabını verdi.

Soru, kendisine defalarca sorulmuştu.

“Bu daha ne kadar sürecek?” diye düşünmeden edemiyordu. Derviş soruyu tekrarladıkça sabrının azaldığını hissetti.

“Biri beni bu kadar incitirse, ‘artık yeter,’ derim bir vakitten sonra.”

Bu cevapla derin bir nefes aldı. Derviş hiç tavrını bozmadı, gülümsedi.

“Biri gözünü çıkarırsa, şeriat hükmünce sen de gözünü çıkarır mısın? Biri senin sevdiklerinin tümünü elinden alırsa sen ne yaparsın? Kısasa kısas yapar mısın?”

Düşünmeden hemen cevapladı:

“Tabii ki.”

“Biri sana canını verse, sen de verir misin?”

“Tabii ki,” diye cevapladığında kapının dışından sesleri duydu.

“Pirim destur var mı?”

Derviş başını kaldırdı:

“Buyurun erenler.”

İçeriye iki kişi girdi, ellerindeki tepsileri yere bıraktıkları sırada açık kapıdan selam veren iki kişi daha girdi. Onların da ellerinde hırka ve kuşak vardı.

“Neredeyim?” diye düşünürken başında bir ağrı hissetti. Elini alnına doğru götürdüğünde alnı sarılıydı. Bedeninde ağrılar vardı. “En son yataktaydım, şimdi buradayım. Başım sargılı, vücudumda ağrılar var...” Yerinden kalkamadı. Dervişlerden biri getirdiği bez ile su kabını yere bıraktıktan sonra, başındaki sargıyı çıkardı. Baş, kan revan içindeydi. Diğer kolunun sargılı olduğunu gördü. Yanındaki derviş, kolunun sargısını çıkarıp yenisiyle değiştirdi.

Tepsileri ve hırkaları getirenler, işleri bittikten sonra sıraya dizilip selam verdiler. Onlardan biri sordu:

“Pirim, bir isteğiniz var mı?”

“Sağ ol erenler. Sofranız bereketli olsun,” dedikten sonra erenler selam verip çıktılar. Kapının sürgüsü gürültülü bir şekilde çekildi.

Hâlâ dervişi anlamaya, adını hatırlamaya çalışıyordu. Başına bir ağrı saplandığını hissetti.

“Ben kimim? Ben kimim?” diye içinden geçiriyordu. “En son yataktaydım. Uyuyordum. Birinin kolumdan tuttuğunu hatırlıyorum. Sonra ceylanı takip ettim. Sonra bu kapıdan içeri girdim. Ceylan nerede? Bu adam kim? Ben kimim? Adım ne? Günlerden ne? Hangi aydayız?”

Derviş sofradan ekmeği aldı, ikiye böldükten sonra yarısını uzattı. Sağ elini hareket ettiremiyordu. Oynatmaya çalıştığında acı hissetti. Sofrada bir kâse çorba ve bol miktarda zeytin vardı. Derviş bir zeytin kendine aldı, bir zeytin ona uzattı. Dua okuduktan sonra tek zeytini ağzına atıp bir lokma ekmek aldı, yavaşça çiğnedi. Ardından tahta kaşıkla çorbayı içmeye başladı. Bir kaşık çorbadan sonra ekmeğinden bir dilim alıp devam etti.

Derviş ne yapıyorsa o da aynısını tekrarladı. Doyduğunu hissetti. Derviş, yemek sonrası su testisinden tasa biraz su döküp uzattı. Ardından kendisi de içti. Odanın bir köşesine çekildi. Gözlerini kapadı.

Etrafa bakındı, dergâhın içinde yanan ocağı fark etti. Közleşmiş odunlar etrafa kızıl ışık yayıyor, içeriği ısıtıyordu. Düzgün kesilmiş

odunlar sıralı bir şekilde ocağın her iki yanına sıralanmıştı. Uzun süre yetecek kadar odun vardı. Burası kayalar oyularak yapılmış kubbe şeklinde bir mağaraydı. Ocak da aynı, oyularak yapılmıştı. Kubbe on iki sütun üzerinde duruyordu. Her dilimde küçük bölmeler vardı. On iki bölmenin sadece birinde, rahlenin üzerinde birkaç çıra yanıyordu. Girişteki büyük kapının üzerinde işlemler vardı. Özenle nakış gibi işlenmişti. Gözü, büyük kapının karşınıdaki üç kapıya tekrar ilişti.

“Gizli bölmeler olsa gerek,” diye düşündü. “Ben kimim? Yaralıysam başıma bir şey mi geldi? Yoksa Moğollar obamızı mı bastı? Ama hangi obadanım? Adımı bile hatırlamıyorum. Bu mağara gibi bir yerde bana garip sorular soran bir dervişle ne yapıyorum?”

Ayağa kalktı, dergâhın içindeki ikinci kapıya doğru istemsizce yürüdü. Dervişlerin getirdiği hırka ayağına dolanınca sendeleyecek gibi oldu, kendini toparladı. Kapıya yöneldiğinde derviş seslendi:

“Hayırdır, gitmek mi istiyorsun? Senin yöneldiğin kapı ikinci kapı, onun yanında üçüncü kapı, diğeri dördüncü kapıdır. Birinci kapıyı soracak olursan buraya girdiğin kapıdır. Çok rahat bir şekilde on basamağı geçerek buraya geldin. Anlayacağın her kapının on basamağı var. Her aşama gittikçe zorlaşır. Hele dördüncü kapının onuncu basamağına ulaşmak asıl marifettir. Zira ulaşanı azdır. Bu dergâha girirken ilk kapı kolaydır, bu kapıya on basamak ile ulaşırsın. Dileyen gelir bu ilk kapıdan, alacağını alır gider ancak sonraki üç kapıdan girmesi de çıkması da zordur. Dördüncü kapının onuncu basamağında, erbaine çıkarılır. Eğer derviş, yolun aşamalarını geçip kırkinci aşamaya, hakikatın son aşamasına varmış ise orada kırk gün hakikat ile buluşmaya, hasbihâl etmeye gider o kapıdan. Anlayacağın en kolayı, buraya geldiğin ilk kapıdır. Sonrası zordur; sonrası için diyeceğim şudur: Mihman olana dergâhın kapısı sonuna kadar açık, gelmesi de kolay gitmesi de kolay ama dergâha yola girmek için gelene zordur.

“Gelme gelme, gelirsen dönme, gelenin malı dönenin canı, bu yol ateşten gömlek, demirden leblebidir, bu yola girmeye karar vermeden önce bir daha düşün.” Bu, hünkârın bize öğüdüdür. Hacı Bektaş Veli bu yolun ne denli zor ve çileli olduğunu, her kişinin değil, er kişinin sürebileceğini söyler. Ama mihman olmaya gelmişsen diyecek yoktur. Kapı orada.

“Derviş ne demek istiyor?”

“İstersen bu gece kal, yarından sonra ne yapmak dilersem, sana yol veririz.”

“Tamam, ama nereye gideceğimi bilmiyorum ki? Kim olduğumu bilmeden nereye gidebilirim?” diye içinden geçirdi.

Derviş yerinden kalktı, ilk oturduğu yere geçip onun da oturmasını işaret etti.

“Demek ki seni incitene bir yere kadar sabredersin. Sonra kısasa kısas yaparsın. Ben de olsam senin yaptığın gibi yapardım. Öyle tabii, sabrın da sınırı var,” dedi.

“Derviş neden ismimi söylemiyor? Dervişin adı nedir? Benim adım ne?”

Oraya girdiğinden beri hiç kimse birbirine isimleriyle hitap etmemiş, kimsenin ismi geçmemişti. Yalnızca içerideki dervişe, “pirim,” demişlerdi. Kimse onun adını da söylememişti.

“Belki biliyorlar, ama neden adımı söyleyen yok? Yoksa esir mi düştüm Moğollara? Yok, hiç benzemiyorlar. Türkçe konuşan Türkmenler bunlar... Acaba namaz kılacak mı? Kaç saat oldu? Ezan sesi de duymadım,” diye düşündü. “Pir denen derviş de bir şey söylemiyor. Ne garip durumdayım. Her şeyin bir adı var. Sofra, hırka, çıra... Ellerim, başım, kapı. Bunları hatırlıyorum. Yaralıyım, başımdan bir darbe yemişim, kolumda ağır bir kılıç yarası var.”

Aklındaki bu bilinmezlikle dervişle konuşmasını sürdürdü.

“İncinmenin ve incitmenin binbir türü var. Ama en son, ‘kısasa kısas,’ dedin. Ama bu hüküm dinimizde var, ‘Kim, başkasının malını çalarsa kolu kesile. Kim başkasının gözünü çıkarırsa, onunda gözü çıkarıla,’ hükmü var,” dedi. Pir gülümsedi.

“Öyle, ama affı da var. ‘İncinsen de incitme...’ Bu hükmün bir anlamı yok mu?”

Düşündü. Pire bakıp:

“Öyle de olur elbette,” dedi.

“Sana zarar verene, sen de zarar ver. Seni inciteni sen de incit. Kısasa kısas... Ama af da var. Affedebilirsin de... Sana hüküm vermiş ama o hükme farklı yollar da vermiş. Seninle iman edenin hatası senin hatan değil mi? Malını çalan aç mı? Çaldı da keyfe mi çaldı? Bunu bilmek gerek. Şeriat sana bu hükmü vermiş ama hakikate giden başka yollar da vermiş. Öyle değil mi?”

Pirin söylediklerini dinleyip düşünürken adımı düşünüyordu hâlâ.

O yüz tanıdık gelmişti. Artık ne olursa olsun soracaktı:

“Pirim,” diye seslendi. Pir yüzüne baktı.

“Dinliyorum seni?”

“Siz kimsiniz?”

“Kim ne bilir bizi nice soydayız
Ne zerrede oddan ne de sudanız
Bize meftun olan marifet söyler
Biz Horasan illerinde baydanız.
Bizim zahmımıza merhem bulunmaz,
Biz, kudret oku gizli yaydanız.
Yedi derya bizim keşkülümüzde,
Hacım, umman ise biz göldeniz.
Hızır İlyas bizim haldaşımız,
Ne zerrece gündən ne hod aydanız.
Yedi tamu bize nevbahar oldu.
Sekiz Uçmağ içindeki köydeniz.
Musa gibi “lenterani” değiliz,
Aslımızı sorar isen Hoy’danız.
Abdal Musa oldum geldim cihane
Arif anlar bizi nice boydanız.”

İsimsiz şiir bitimi, biraz tereddütten sonra, kısık bir ses ile:

“Ben kimim? Adım ne? Ben nerdenim?”

“Eğer mihman olarak sorarsan adını bulmak kolaydır. Yok, eğer kim olduğunu bulmak dilersen yola girersin yol ile bulursun. Hak ile hak olmak, onunla birleşmek için şeriat kapısını aşır tarikat, marifet ve hakikat kapılarını da geçersin. İnsandan ulusu yoktur... Arifler marifet tahtı üzerinde oturur, hakikati bulmak için.”

Bu kadar sohbeta, derin söze rağmen, hâlâ aklı o ceylana takılı kalmıştı.

“Ya gördüğüm bir düş ise” diye düşündü. Ceylanı sormadı.

2. Makam: İlim

Gözünü açtığında, altında rahat bir döşek, üzerinde yorgan vardı. “Aldığım yaraların etkisiyle hatırlamıyorum,” diye düşündü. Uyan-
dığında rüyasını anımsadı. Bir ağaç kovuğuna sıkışmıştı. Bir ceylan
onu o sıkıştığı yerden iterek çıkarmıştı. Ardından ceylanı takip et-
mişti. Ceylan, onu ormanlık alandan bir mağaranın önüne getirmişti.
Kapıyı anımsadı. Rüyasında ceylan onu, bu dergâhın kapısına kadar
getirmiş ve bu kapıdan içeriye girmişti. “Rüyada ceylan ne demek?”
diye düşündü. Ardından içinde bulunduğu ortama döndü.

“Rüya gördüm, hatırlıyorum, ama ben kimim?” diye yine söylen-
di.

“Bu hep böyle mi sürecektir?” diye sordu kendine.

Ardından etrafına bakındı, zaman ve mekânın neresinde olduğu-
nu anlamaya çalıştı. Zaman belirsiz ama içinde oldukları mekân ger-
çekti. Dışarıdan ses gelmiyordu. Zaman, gün kavramı burada yoktu.
Güneş doğmuş muydu? Gece miydi? Öğlen saati miydi? Belli değildi.
Ama yanındaki kişi Musa diye birisiydi.

“Bu dervişin adı, evet Musa idi. Hatırlıyorum.” Hatırlaması iyi bir
şeydi. “Ona ne diye hitap edeceğim?” diye aklından geçirdi. Kim ol-
duğunu bilmesede yaralı olduğunun farkındaydı. En azından güvenli
bir yerdeydi.

Musa sırtını duvara dayamış, yanan çırının önünde kitap oku-
yordu. Duvarın dibinde üst üste konmuş kitaplar vardı. Kubbe şek-
lindeki tavanda bulunan havalandırma dikkatini çekti. Yerler halıyla
kaplıydı. Bazı yerlerde de üst üste konmuş halılar vardı. Yükseltinin
arkasındaki üç kapıya dikkatlice baktı. Musa, bu kapılardan bahset-
mişti, anımsadı. Rahlenin üzerinde birkaç kitap açık bir şekilde üst
üste duruyordu.

Kubbe bölümüne bakmak için başını yukarı doğru kaldırdığında
başına şiddetli bir ağrı saplandı. Elini sargılı başına götürdü. Yaranın
nerede olduğunu anlamaya çalışırken yavaş hareketlerle elini başında

gezdirdi. Neredeyse bütününün sargılı olduğunu anladı.

“Başıma ne gelmişse, ölümden döndüğüm belli,” diye düşündü. “Hatırladığım, yatağa uzanıp ırayı söndürmüştüm, sonra bu mekânın kapısından içeri girdim. Bu kapının dışında ne var? Acaba karım var mı? Ya çocuklarım? Annem, babam?” İçinden konuşmayı sürdürüyor, hatırlamak için kendini zorluyordu.

Musa, onun uyandığını fark etti ancak pek ilgilenmeden okumaya devam etti. Adam dergâha getirildiğinde ona ismini sormuş, cevap alamamıştı. Her sorduklarında:

“İsmim... İsmim...” diye tekrarlamış ama cevap vermemişti. Musa ve dergâhtakiler ona, “İsimsiz,” demişlerdi. İsimsiz, gün içinde yaşadığı her şeyi uyuduktan sonra unutuyordu, sabah uyandığında önceki güne dair hiçbir şey hatırlamıyordu. Herkes bu durumu kanıksamış ve onun her günkü sorularını, tekrar eden davranışlarını kabullenmişlerdi.

Güne, “Ben kimim? Sen kimsin? Bu ne? O ne?” diye sorular sorarak başlıyor, yatağa giriyor, ertesi gün aynı soruları tekrar soruyordu.

Gün boyu hiç kimseyle konuşmamıştı. Musa’nın kitap yazdığı dergâhın yakınındaki bu mağaraya gelip geceyi geçirmişti. Lakin dün bu kapıdan girdiğini, yemek yediğini, sohbet ettiğini, Musa’yı hatırlıyordu. Kapıdan girdiğinden beri yaşadığı her şey aklındaydı.

İsimsiz, Musa’ya yaklaştı. Musa, her zamanki sabırla aynı soruları cevaplamaya hazırды.

“Günün hayrolsun, hoş geldin,” diye İsimsiz’e gülümsedi.

“Ben gelmedim. Burada seninleydim, dünden beri,” cevabını alınca şaşırarak yerinden doğruldu:

“Sizin adınız Musa. Benim adım ne?”

Musa, İsimsiz’in söyledikleri karşısında şaşırды. İsimsiz geldiğinden beri onlar da merak içindeydi. Civar köylerde, Türkmen obalarını araştırmışlar ancak bir sonuca varamamışlardı. Bu araştırma sonucunda Musa ve dergâhtaki erenler başka bir acıyla yüz yüze geldiler. Çekik gözlüler Anadolu’dan çekilmeye başlamışlardı. Ancak bu çekilmenin bedelini günahsız halk ödüyordu. Çekilirken de acımadan önelerine ne çıkarsa talan edip kadın, çocuk, yaşlı demeden kılıçtan geçiriyorlardı. Bazı obaları, köyleri yakıp yerle bir etmişlerdi. Canlarını kurtaranlar çevre obalara sığınmışlardı. Genç Abdal ve birkaç derviş dergâha gelirken baskına uğramış bir obanın yakınında onu yaralı

bulmuşlardı. Lakin bu kan deryası içinde İsimsiz ile ilgili bir bilgiye rastlamamışlardı. Ne tanıyan ne arayan soran vardı. Musa bunları aklından geçirirken yüzünde hüznün belirdi. İsimsiz'in hatırlamasına sevinip sevinemeyeceğinden emin olamadı. Sevinse ayrı bir dert, sevinmese ayrı bir dertti.

“İsimsiz, yaşadıklarıyla ilgili hakikati öğrendiğinde acılarla baş edebilir miydi? Acaba aramızda her gün zihnen ölüp yeniden dirilmesi mi daha iyi?” diye geçirdi içinden. İsimsiz, Musa'nın elinde okuduğu kitabı göstererek:

“Ne yazıyorsun?” diye sordu.

“Hünkârın hayatı.”

“Hünkâr kim? Bana da okur musun?”

“Kitap uzun. Sabredebilir misin?”

Sabır dediği ne idi ki? Zaman ve mekân mefhumu kaybolmuştu. İsimsiz kitaba daha dikkatlice bakarak, okuma yazma bilip bilmediğini anlamaya çalıştı.

“Al bak, kitaba dokun,” dedi Musa.

“Kim yazdı bunu?”

“Zaman ve yaşananlar yazdı. Yeni bitti. Sonra çoğaltacağız.”

“Hünkâr!” diye mırıldandı.

“Başlayalım o zaman, okumamı ister misin?” İsimsiz, başını salladı.

“Bismişah Allah Allah. Lokman Perende diye bir zat var. Doksan dokuz bin Horasan erenlerinin piri Ahmet Yesevi'nin öğrencisi. Ahmet Yesevi'nin başında bir elifi taş vardı. Bu taş hırka, çırağ, sofrâ, âlem, seccadeyle birlikte, Allah'tan, Muhammet Mustafa'ya gelmişti. O da onları, erkânla Murteza Ali'ye vermişti. İmam Ali İmam Hasan'a, İmam Hasan İmam Hüseyin'e, İmam Hüseyin İmam Zeynel Abidin'e... İmam Zeynel Abidin oğlu İmam Muhammed'e, İmam Muhammet oğlu İmam Caferi Sadık'a... İmam Caferi Sadık oğlu İmam Musa Kazım'a, İmam Musa Kazım oğlu İmam Ali Rıza'ya... İmam Rıza'da onları doksan dokuz bin Türkistan pirinin piri, Hoca Ahmet Yesevi'ye verdi. Pir ise,

‘Bir gün bunları almaya hak kazanacak biri mutlaka bu dergâha gelip bunları alacaktır,’ derdi. Baş öğrencisi Lokman Perende'ye bunu vasiyet etti:

‘Şayet ben sağ iken gelmezse, bu keramet sahibi sana gelecektir. O geldiğinde bunları ona sun,’ dedi.

‘Ahmet Yesevi'nin dediği zat, o sağken gelmedi. Ama geleceğini biliyordu.

Adını, sanını, kim olduğunu vakti geldiğinde herkes bilecek, herkes anlayacaktı. Lokman Perende sürekli onunla vakit geçirir, bu zatın güneşin battığı diyarda kök salacağı, neslimizi, fikrimizi oralarda sürdüreceğini söylerdi.’

Hakk’a yürüdüktan sonra dergâha ‘Lokman Pir’ olarak atandı. Yüzlerce, mürşit, halife yetiştirdi. Ama hiçbirinde Ahmet Yesevi’nin söylediği zat ile ilgili bir işaret göremedi...

Nevruz günü gök güreledi, sabah başlayan yağmur, gün batımına yakın bir zamana kadar sürdü. Havada tek bir bulut kalmadı, gökyüzü maviye çalındı. Daha sonra gökkuşağı çıktı. Güneşin etrafında kızılık oluştu. Ufuk kısa bir zamanda kızıla bürünmüştü. Doğa âdeta şenlik içindeydi. Kuşlar ötmeye, uçuşmaya başladı. Doğa canlandı, renklendi. İnsanlar bu renk cümbüşünü izliyor-du... İbrahim Al Sani, evin önünde kısa süren bu doğa güzelliğini seyrederken asıl heyecanından uzaklaştı. Sonra yeniden beklediği doğum gerçeğine döndü. Yerinde duramıyordu.

İçeride kadınlar yoğun telaş içinde olsalar da Hatem Hatun çok sakindi. Kadınlar, onun bu hâlini hayretle izliyorlardı. Doğum sancılarının başladığını ebe kadına söylediğinde ebe sık sık ağrının artıp artmadığını sordu. Sessizce, gülümseyerek, ‘evet’ yanıtını verdi. ‘Doğum yapacak bir kadının acı duyup çığlık atması gerekirken, bu sessizlik hayra alamet değil,’ diye düşündü ebe. Böyle bir şey ilk kez oluyordu. Hatem Hatun hiçbir ağrı sızı duymuyor, yatakta uzanmış doğacak çocuğunu bekliyordu. Beklerken uykuya daldı. Ak saçlı bir dede kucığında erkek bir bebekle Hatem Hatun’a doğru geldi. Hatem Hatun uyandığında bir erkek bebek yatağın üzerinde, ağlamadan başparmağını kaldırarak mırıldanıyordu. Ebe ve kadınlar bu olanlar karşısında şaşkına döndüler. Odada bulunan herkes kelime-i şehadet getirirken, Hatem bebeğine bakıp gülümsüyordu. Ebe, bebeği alıp annesinin göğsünün üzerine bıraktı. Kadınlardan biri müjdeli haberi İbrahim’e ilettili. İşte bu bebek Bektaş, gün nevrusun 21’i, yıl miladi 1209 idi. Doğduğu yer Horasan’dı. Soyu İmam Musa-yı Kazım’a dayanıyordu.”

Musa, okumayı bırakıp İsimsiz’e baktı. Gözlerinde bir ışıltı vardı. İsimsiz, sanki geçmişinden bir şeyler anımsar gibiydi.

Sesizce “Bektaş,” diye tekrarlardı. Biraz düşündükten sonra, “Benim adım ne acaba? Mutlaka bir gün hatırlarım,” diye içinden tekrarlardı.

Musa’ya gülümseyerek baktı. Okumasını istiyordu. Duydukları ona tarifsiz bir huzur verdi. İsmi sessizce içinden birkaç kez tekrarlardı:

“Bektaş...”

Musa, İsimsiz’in geldiğinden beri ilk kez anlamlı gülümsediğini, baktığını fark etti. Okumaya devam edecekken kapı vuruldu.

“Pirim destur var mıdır?” diye sordu içeriye giren adam.

Musa:

“Buyur erenler,” dedikten sonra iki derviş ellerindeki tepsileri bırakıp selam verdi. Dervişlerden biri uzun boylu, sivri çeneli, sakalları gür ve siyah, kolları uzun, elleri büyüktü. Kapıdan girerken eğilmek zorunda kalıyordu. İri cüssesine rağmen, gülümseyen bir yüzü vardı. Ağır hareket eden bir yapıya sahipti. İsimsiz’e bakıp gülümsedi:

“Hoş geldin erenler,” dedi.

Orta boylu derviş, uzun boylu olanın her hâliyle tersi bir yapıya sahipti. Yuvarlak yüzlü, seyrek sakallı, omuzları geniş, iri göbekli, kolları kısa, elleri küçüktü. Yüzünde sert bir ifade vardı. Sürekli kendini savunacak gibi duruyordu. Göbekli olmasına rağmen hareketleri hızlıydı. Küçük adımlarla koşarca yürüyordu.

Sofrayı çevik bir şekilde bırakıp, Musa’ya selama durdu. Elini kalbinin üzerinde bekletip, kendinden beklenmeyecek yavaş hareketlerle selam verdi. Musa orta boylu dervişe:

“Ethem! Dergâhın, erenlerin hâli vakti iyi midir?” diye sordu.

Tiz sesiyle yavaş bir şekilde:

“Yolunda pirim,” dedi derviş ve başını eğip bekledi. Ardından uzun boylu olan da tekarladı aynı şeyi.

Musa:

“Yolunda olsun Kaygusuz, yolundan şaşanı kurt kapar,” dedi ve Ethem’e döndü.

Ethem ve Kaygusuz:

“Aşk ile pirim,”

Musa:

“Kaygusuz şiir yazmaya başladın mı artık, şiirlerini, kopuzunu dinlemek isteriz.”

Kaygusuz:

“Pirim, söylerim birkaç kelam.”

Musa:

“Hadi de bakalım, dökülsün gönül telinden aşk ile.”

Kaygusuz utangaç davrandı. Bir türlü söylemek istedikleri çıkmadı ağzından. Musa:

“Can söyle adını ben verdim, yola bağlı, dergâha hizmetkârsın, çağla ver suyundan.”

Kaygusuz:

“Gel Hakk’a olma âsî
Tâ gide gönlüm pası
Dört kitabın manası
Var edep öğren edep
Edep gerektir ere
Tâ yolu doğru vara
Edepsiz olma yere
Var edep öğren edep
Gaflet içinden uyan
Edepsiz olma ey cân
Edeptir asl-ı imân
Var edep öğren edep
Kaygusuz Abdal uyan
Aşkî bil aşka boyan
Şöyle demiştir diyen
Var edep öğren edep.”

Musa:

“Erenler var olasınız, pek âlâ.

Kaygusuz:

“Aşk ile pirim.”

“Kış hazırlıkları nasıl gidiyor Kaygusuz?”

“Pir’im sizin buyurduğunuz gibi.”

“Bu kış iki boğaz daha eklendi, ona göre...”

Hep beraber İsimsiz’e bakıp gülümsediler. İsimsiz, bu “boğaz”ın birisinin kendisi olduğunu anlaması kısa sürdü. Diğeri kimdi acaba?

İçerideki üç dervişi tanıyordu artık. “Pir” dedikleri Musa, uzun olan Kaygusuz, orta boylu şişman olan Ethem idi.

Musa sofraya yönelirken gülümsedi. Dervişlere dönüp, İsimsiz’i göstererek:

“Dün bu kapıdan girdikten beri İsimsiz burada, hiçbir yere gitmedi.”

Bu, dervişler için güzel bir haberd. Selam verip dışarı çıktılar. Musa, sofradan ekmeği aldı ve bölerek yarısını İsimsiz’e uzattıktan sonra bir parçasını koparıp dua etti ve öperek ağzına attı. İsimsiz, ne

yapacağını bilemedi. Musa, sofradaki çorbadan bir kaşık aldı. İsimsiz, onun hareketlerini izleyip yanlış bir şey yapmamaya çalışıyordu. Çorbalar içildikten sonra rahlenin başına geçtiler. İsimsiz'in baş ağrısı azalmıştı, kolunda ise ara sıra bıçak saplanır gibi ağrı vardı. Bu ağrı, rahlenin önüne geldiklerinde şiddetlendi. Yüz ifadesi değişti, elini, koluna götürdü. Nefesi kesilecek gibi oldu. Musa, onun bu hâlini fark ederek:

“Ağrın mı var?” diye sordu. İsimsiz, başını salladı.

“Dervişler seni buraya getirdiklerinde neredeyse kolunun kemikleri görünüyordu. Yaraların çabuk iyileşti. On beş gün uyanmadın. Ne yarası bunlar? Ne oldu?”

Musa, İsimsiz'in içinde bulunduğu durumu anlıyordu ama hakikatle yüzleşmesi gerekiyordu. Onun için biraz zaman vardı.

“Seni bulduktan sonra yaralarını sardık, on beş gün uyudun, çoğumuz bu yaralarla yaşayamayacağını düşünmüştük. Ama uyandın. O günden beri her seferinde uyuduktan sonra bir önceki gün yaşadığını ve yaptığın hiçbir şeyi hatırlamadığını fark ettik. Yani sen her gün ölüp ertesi gün yeniden diriliyordun düne kadar. Ama dünden beri hatırlıyorsun.”

İsimsiz, sessizce dinledikten sonra sordu:

“Peki, dünden önce neredeydim? Artık hatırlamaya başladıysam öncesini de hatırlarım belki.”

Musa, ayağa kalktı:

“Gel, istersen dergâhı dolaşalım. Sonra kitap okumaya devam ederiz,” dedi.

İsimsiz, bu mağaranın dışındaki dünyayı merak ediyordu. Sanki gökten zembille inmişti de nasıl bir dünya ile karşılaşacağını merak ediyordu.

Kısa bir süre sonra Ethem, Musa'nın huzuruna tekrar gelip:

“Pirim, bugün yakınımızdaki obaya ziyaretiniz vardı. Erenler geldiler, sizi beklerler,” dedi.

“O görevimizi de yerine getiririz Ethem can, her şeyin vakti var. Bak şimdi Hakk bize daha önemli bir görev verdi,” dedi ve kapıya yöneldi. İsimsiz, Kaygusuz Abdal, Ethem, Pir Musa'ya selam verip yürümesi için beklediler.

3. Makam: Helal

Kaygusuz Abdal, hızlıca kapıyı açtı. İsimsiz, kapının dışından gelen ışığı fark etti, gözlerini kıstı. Burası bir mağaraydı. Kapının ötesinde mağaranın devamı ve içinde farklı bölmeler vardı. Giriş bölümü yüksek ve açıktı. Gözleri ışığa yavaş yavaş alışıyordu. Musa, Kaygusuz Abdal, Ethem, İsimsiz'in ne yapacağını merak ediyorlardı. Geldiği günden beri onlarca kez bu kapıdan girmiş çıkmış, mağaradaki tüm bölümleri görmüştü ama her seferinde etrafa şaşırarak bakıyordu. Mağaranın çıkışına geldiklerinde, düz ovaya, gökyüzünün maviliğine baktı. Yeni doğmuş bir çocuk gibiydi. Yürümeye başladılar. Her yerde yol kenarında mezarlar, mermer sütunlar, işlemeli duvarlar, heykeller vardı. Gözüne üzerinden duman tüten etrafı duvarlarla çevrili bir yer takıldı. Yakınlarında çadırlardan ve birkaç taş evden oluşan küçük bir köy vardı. Dergâhın etrafında bir köy oluşmuştu.

Musa, adımlarını hızlandırdı. İsimsiz'in heyecanlı hâlini görebiliyordu.

“Acaba dünü hatırlıyor mu? Yine başa mı döndü? Yarın bir önceki günü, yaşadıklarını, hatırlayacak mı?” diye düşündü.

Dergâhın kapısından girdiğinde geniş bir avlu, avlunun ortasında bir çeşme vardı. Dergâhta on iki bölümden oluşan yapılar vardı. Bu yapılardan biri diğerlerinden daha büyük, kubbesi yüksekti. Avlunun sonuna doğru yarı açık, büyük kazanlar görünüyordu. Dervişlerde ellerindeki büyük ahşap kürek büyüklüğündeki kaşıklar ile sürekli çorbayı karıştırıyorlardı. Aşevinin yakınında ahşaptan yapılmış yemek yenen bir yükselti vardı. İsimsiz, orada yemek yiyen, yüzü gözü yara içinde, kolunun biri sarılı, ayağının biri dizkapağına kadar sargılı birini gördü. Seyrek sakallı, çekik gözlü, sivri burunlu, yanık yüzlü bir adamdı. Musa ona doğru yaklaştı, elini kalbine götürüp “erenler” selamı verdi. Aynı karşılığı veren adam ayağa kalkmaya çalıştı.

Musa:

“Sorun değil, devam et yemeğe,” der gibi işaret etti eliyle.

Aldığı yaralar derindi adamın. Yaralarından çok yenilginin acısı daha belirgindi. Kanını döktüğü insanların akrabalarının kendisine sofralarını açmaları, onu tedavi etmeleri, kendilerinden biri gibi davranmaları daha acı geliyordu. O, bu insanları, onların dostlarını, akrabalarını acımadan kılıçtan geçirmiş, kadın çocuk demeden önüne çıkan herkesi katletmişti. Anadolu topraklarını birbirine katan askerleriyle her yeri kan gölüne çevirmişlerdi. En son yakıp yıktıkları Avşar Türkmen ovasında canlıya dair pek iz bırakmamışlardı. Kundaktaki bebekleri topla oynar gibi elden ele fırlatmışlar, ardından havaya atıp öldürücü Moğol oklarıyla delik deşik etmişlerdi. Obada yakılmadık tek çadır kalmamıştı. İnsan etinin kokusu her yeri sarmış, dağ taş bu durumdan utanmıştı. Öldürdükleri insan sayısı belli değildi. Kendi geleceğinin bundan sonraki belirsizliği gibi...

Askerlerini birkaç bölüğe ayırarak Toroslardan Anadolu'nun içlerine kadar kan deryasına boğarak ilerlemişlerdi. Başlarında Timuçin vardı. Moğol ordusuna yirmi yıl hizmet etmiş, bu hizmetlerin karşılığında yükselmişti. Yeniden Moğolistan'a dönüp Çin üzerine yürümesi için görevlendirmişti. Anadolu'dan çekilirken iyi bir ganimetle dönmeyi planlıyordu. En güçlü olduğu anlardı; yenilmez, yıkılmazdı. Ta ki bu son Avşar obasını yakıp başka bir obaya yönelmek üzereyken her şey bir gecede değişene dek... Gecenin karanlığında bir sonraki baskıyı planlarken yapacakları kendi başlarına gelmişti. Anadolu'da yeni filizlenen beyliklerin, obaların direnişi çoğaldığı bir dönemde Kayı alplerinin baskınına uğramışlardı. Timuçin askerlerinin tümünü yitirmiş, kendi de ağır yaralanmıştı. Öldü diye olduğu yerde bırakılmış, kendine geldiğinde sürüne sürüne yakındaki bir ağaç kovuğuna sığınmış, ormanda ağaç toplayan dervişler tarafından dergâha getirilmişti.

Dergâha getirilişi İsimsiz ile aynı gündeydi Timuçin'in. İsimsiz'in hiçbir şey hatırlamamasına karşın Timuçin yaşadığı bu çöküşün öncesindeki hayatını, yaşadıklarını ve yaşattıklarına dair her şeyi hatırlıyordu. İsimsiz sessizce huzur içinde uyurken, Timuçin çılgınlık atarak uyanıyor, bazı geceler gözüne uyku girmiyordu. Ona acı veren bir başka şey ise kimsenin ona bir şey sormamasıydı. Onun bir Moğol askeri olduğunu bildikleri hâlde herkese davrandıkları gibi davranıyorlar, aynı sofrada, aynı aşa kaşık çalışıyorlardı.

Timuçin'in oturduğu yerde sofraya hazırlayıp çorbalar doldurulduk-

tan sonra Musa ve dervişler sofraya çağrıldılar. Dergâhın avlusunda yirmiye yakın derviş, çeşmede ellerini yıkadıktan sonra kâselerini alıp çorbalarını doldurarak sofrada beklemeye başladılar. Dervişlerin tümü oturduktan sonra Musa sofranın başına geçti. Herkes başparmağını sofraya koydu. Timuçin de öğrenmişti bu töreni, burada kalmaya başladığından beri o da yapıyordu bunu.

İsimsiz, dün gecedен beri yaşadığı her şeyi hatırlıyordu. Ama öncesi yoktu. Musa ona kitap okumuştı. Okunanları zihninden geçirdikten sonra yanında oturan yaralı Timuçin'e baktı:

"Aynı durumdayız. Onun hikâyesi ne acaba?" diye geçirdi aklından.

Musa, sofraya duasına başlayacaktı. Onunla göz göze geldi, gülümsedi. Başparmağını sofraya koydu.

"Bismişah! Evvel Hakk diyelim, Kadim Hakk diyelim. Geldi Ali sofrası Ya Şah diyelim. Ya Şah versin bize. Demine Hü diyelim," dedi ve devam etti. "Bismişah, Bismişah Allah Allah! Nimmet-i Celil, bereket-i Halil, şefaati Resûl, inayeti Ali, Himmet-i Veli ola. Artsın eksilmesin, taşsın dökülmesin. Hak-Muhammed-Ali bereketini vere. Yiyip yedirenlere, pişirip getirenlere nur-i iman ve aşkı şevk ola. Dertlere derman hastalara şifa ola. Gittikleri yerde kan ve keder görmeye lokmalarınız kabul ola. Üçlerin, beşlerin, yedilerin, on iki imamların, on dört masumu pakların, on yedi kemerbestlerin, kırkların, Rical ül gayp erenlerin ve pir dergâhına yazıla. Yiyene helal, yedirene delil ola. Hak saklaya, Hızır bekleye. Gerçeğe Hû... Bismişah! Er Hak kabul eyleye. Hızır uğraya, biri bin ola. Kazanan sağ ola. Gadasına kalkan ola. Belasına bekçi ola. Arta eksilmeye. Taşa dökülmeye. Biz bir yedik. Hak erenler binini vere. Dil bizden, nefes Hünkârî Pir'den ola. Gerçeğe Hû... Mümine Ya Ali..."

Sofrada tüm erenler:

"Hû!" deyip ellerini dudaklarına götürdüler ve sofradaki ekmeği bölüp birbirlerine ikram ettiler. Sessizlik içinde yemekler yendi. İsimsiz, bir yandan çorbasını içerken diğer yandan geldiği bu yeri, yanındaki yaralı adamı, Musa'yı, buradaki düzeni anlamaya çalışıyordu. Herkes neredeyse aynı zamanda her zerresi helal olan yemekleri yedi. Bu sofran emekle, alın teri ile kardeşçe kazançtan kurulmuştu, tümüyle helaldi. Musa, sofradakilere baktı ve yemek sonrası duasına başladı:

“Bismişah... Bu gitti, yenisi gele. Hak erenleri bereketini vere. Ye-yip yedirenler, pişirip getirenler ağrı acı görmeye. Gittiği yerler gam ve kasavet görmeye. Hizmet sahipleri hizmetlerinden şefaata bula. Lokma hakkına, evliya keremine, cömertler cemine, gerçek erenler demine Hû...”

Dua bittikten sonra Timuçin dışında herkes Musa ile birlikte ayağa kalktı. Timuçin’in ayağındaki yara çok derindi, bulduklarında neredeyse kaval kemiği dışarıdaydı. Kılıç, omzundan girmiş sırtından çıkmıştı. Vücudunun birçok yerinde derin yara izleri vardı. Dergâha geldiğinde erenler, onun kurtulma şansının olmadığını düşünmüşlerdi.

Musa:

“Can varsa Allah’tan umut kesilmez,” demiş, otlardan yaptığı karışımla yaralarını sarmıştı. Yedinci günün sonunda su isteyerek kendine gelmişti Timuçin. Yaklaşık kırk gündür dergâhtaydı ve yaraları iyileşme gösteriyordu. Onu buldukları gün bir grup derviş de İsim-siz’i bulup getirmişlerdi. İki yaralı insan, birinin dünü yok, diğeri yarını, biri dünü bulup yarına gitmek için, diğeri dünü unutup, yarına varmak için dergâhtaydı. Biri kendine yurt tutmak için, diğeri zenginlik için talan ederek, hançerini sokarak Anadolu’nun bağrına gelmiş konmuştu. Yollar, amaçlar farklı, düştükleri yer, derman buldukları yer aynıydı...

Musa, İsim-siz’le beraber dergâhın farklı bölümlerini gezmeye başladı. Odunların olduğu bölümde odunlar üst üste istiflenmiş, kırılmaya hazır olanlar kütüklerin etrafına yığılmıştı. Gelen iki eren, dallı olan ağaçları dehre ile budamaya başladılar. Diğer ikisi ise belli uzunluktaki kütükleri baltalarla bölmeye başladılar. Musa, baltayı alıp erenlerle beraber odun kırmaya başladı. Kütüğün üzerine odunları koyup hep birlikte ve aynı anda baltayı kaldırdıklarında:

“Ya!”

Odunlara vurduklarında:

“Allah!”

Baltayı çektiklerinde:

“Hû!” diyorlardı.

Erenlerden biri, baltayı İsim-siz’e uzattı. Ağrıyan koluna rağmen tek eliyle baltayı ustalıklı kavradı. Daha önce bunu sayısız kez yap-

miş olmanın ustalılığıyla odunu kütüğe koyup baltayı kaldırdı, herkesle aynı anda:

“Ya!”

Oduna vurduğunda:

“Allah,”

Baltayı çektiğinde:

“Hû!”

Belli bir süre böyle devam etti. İsimsiz,

“Ya! Allah! Hû” dedikçe içindeki boşluk yerini huzura bırakıyordu.

Kendini Toros dağlarında buldu. Elinde dehre, balta vardı. Yanında bir çocukla ormanda, yaşlı ve kurumaya yüz tutmuş sedir ağacının yanına geldi. Yaşlı bir sedir ağacıydı. Etrafı genç fidelerle doluydu. Sedir ağacının özelliklerini ve nasıl yetiştirildiğini biliyordu. Kumlu, killi, kireçli topraklarda iyi yetişirdi. Uzun sürede yetişen, dayanıklı odun yapısı vardır. Neme çok ihtiyaç duymayan, ılıman iklimi seven bir ağaç türüdür. Genellikle çam ağaçları ile karıştırılan sedir ağacının kozalak ve yaprak yapısı çamdan farklıdır. Genellikle, çam ağaçlarına göre yaprakları kısa, kozalakları ince, uzundur. Ortalama ömrü bin yıldır. Hatta iki bin yıl kadar yaşayanlar da vardı. Kalın ve yeşil renk iğne şeklindeki yaprakları uzun yıllar dökülmeden durabiliyordu. Kozalakları iki yıl gibi bir sürede yetişiyor. Toroslarda yetişen en kıymetli ağaçlarından. Elli metreye kadar sedir ağacına rastlamıştı. Bu sedir ağacının boyu neredeyse kırk metre civarındaydı. Yaşının kaç olduğunu tahmin etti kollarını sardığında:

“En az bin yüz yaşında,” dedi.

Bu ağacı kesmek, bölmek, taşımak zordu. Onun için yardım gerekliydi. Sedir ağaçları dayanıklı olmasına rağmen neden bu ağaç ölmeye yüz tutmuş da etrafında yeni yaşamlar yaratmıştı?

Obadan yardım isteği üzerine yaklaşık on kişi geldi. Devirecekleri yönü belirledikten sonra ağaca dokundular, ona dua ettiler. Ondan rızalık aldıktan sonra, “Bismillah!” diye ilk baltayı vurdular. Baltanın, kuşların, doğanın, yakında akan küçük akarsuyun sesleri “Ya! Allah! Hû!” ile karışıyordu. Sonra hep beraber ağacı parçalara bölüp çadır-
ların, yerleşik evlerle yan yana olduğu bir obaya getirdiler. Alın teri emekleriyle kazanıyorlar, çalmadan, talan etmeden helalinden...

Küçük çocuk ona,

“Baba,” diye seslendi. Henüz kimse adını söylememişti. Küçük bir çocuğun ona “Ataman” dediğini hatırlıyordu. Ataman, çocuğu muydu? O oba yaşadığı yer miydi?

Birinin dürttüğünü hissetti, elinde balta herkes durmuş onu izliyordu. Musa ile göz göze geldi:

“İyi misin?”

“İyiyim,” dedi.

“Kolunu inciteceksin, henüz yaran geçmedi.”

İsimsiz, kolunun yaralı olduğunu hatırladı ama acı hissetmemişti. Erenlerden biri baltayı aldı. Kolunun sargısını açtı. Yara, eskiye göre daha iyiydi. Ağrı hissetmiyordu. Sargıyı çıkarttıklarında kolunu serbest bıraktı. Parmaklarını açıp kapadığında daha güçlü hissediyordu. Daha biraz önce sofradayken ağrı hissettiğini hatırladı. Şimdi ağrıdan eser yoktu. Yarasına baktı. Derindi, kabuk bağlamıştı. Sadece hafif bir sızlama vardı.

Musa, yüzüne baktı gülümsedi:

“İnsan neye inanırsa ona dönüşür. Kimin yoluna düşersen o olursun. Olgunlaşmamış bir insanda dahi Hakk bir anda tecelli edebilir. Bu bir bilinç hâlidir, bilme hâlidir. O yüzden Hakk her yerde tecelli eder. Her can onun özünü taşır. Kimi onu bulur, kemalata erer, kimi de bulur keramete erer. O, her şeydedir. Baktığın, kırdığın, incittiğin her şey o dur,” dedi.

İsimsiz, Pir Musa'nın dediklerini kavrayacak hâlde değildi. Sadece dinledi ve yeniden kendi hakikatine döndü. Yerdeki ağaçlara baktı. Bu kestiği sedir ağacıydı. Torosların asil, baş eğmez ağacı.

“Ataman,” dedi.

Musa ve Erenler, İsimsiz'in ağzından ilk kez bir isim duyular.

“Yoksa adını mı hatırladı?” dedi Musa gülümseyerek. Birbirlerine baktılar.

Musa yaklaştı:

“Adını hatırladın mı sonunda?”

“Yok, bu benim oğlum. Oğlum var benim, on iki yaşlarında. Bana, ‘baba,’ dedi. Ben ona, ‘Ataman,’ dedim. Oğlum var benim. Onunla ağaç kesmeye gittik, bir dağın eteği idi. Bir akarsu vardı yanında. Dumanı tüten bir oba...”

İsimsiz bunları anlatırken gözünden yaşlar akıyordu. Musa, onu, bu ortamdan uzaklaştırmak istedi.

“Erenler, biz mağaraya geçiyoruz. Siz işlerinize devam edin,” diye buyurdu. Dergâhın diğer bölümlerine uğramadan, mağaraya doğru yol aldılar.

Timuçin, onlar geçerken başını kaldırıp İsimsiz’e baktı, kısa bir süre göz göze geldiler. Onun gözlerinde kan, öfke, ölüm var gibiydi. Gözlerini kaçırdı. Yoluna devam edecekken geri dönüp gözlerini yere dikerek bir şeyler mırıldanmaya başladı. Mağaraya gelip rahlenin önüne oturdular. Musa, onu acılarından uzaklaştırmak istercesine:

“Kitabımıza devam edelim mi?”

İsimsiz, kafasını salladı.

“Bektaş büyür, ayaklanmaya başlar. Bektaş her hâli ve tavrıyla diğerlerinden farklı bir çocuktur. Bektaş doğduktan üç sene sonra bir erkek kardeşi doğar. Ona Menteş ismini verirler. Bektaş annesiyle birlikte kardeşine bakar, kardeşi Menteş onun can yoldaşı olur. Yedi yaşına bastığında babası Sultan İbrahim Al Sani onu tahsil ettirmek ister. Daha bu yaştaki olgun tavrı, farklılığı dikkatini çekmiştir.

Canlı, cansız her şeyle ilgilidir. Bir yetişkin gibi davranır. Sabah erkenden uyanır, güneşin doğmasını bekler, selam verir. Babasının sohbetlerine katılır, can kulağıyla dinler. Canlıları, böcekleri, karıncaları, her türlü mahlûkatı sever, onlara insanmış gibi davranır. Beyaz güvercinler onun için büyük mutluluktur. Onları taklit eder, ellerini kanat gibi çırpar, beraber uçuyormuş gibi koşuşturular. Onlarla arkadaş olur. Kollarını açarak güvercinlerin üstüne konmasını büyük bir mutlulukla izler. Babası, onun bu farklılığını gördüğünden iyi bir tahsili olsun ister. Bilgin bir adam arar Horasan’da onun için.

‘Bilgin, üstün keramet sahibi bir adam var. Türkistan’ın doksan dokuz bin pirinin piri Hoca Ahmet Yesevi’nin dervişlerinden, dergâhı emanet ettiği yoldaşlarından- adına Şeyh Lokman-ı Perende,’ derler. ‘Bektaş’a ancak o hocalık eder. Onu hoca tayin ederseniz en doğru iştir,’ diye anlatırlar.

Bektaş, büyük pirin halifesi Lokman Perende’den ders almaya başlar. Perendelik hizmetini ona Muhammet Hanefi oğlu Ahmet Yesevi vermiştir. Lokman Perende derslerde çabuk öğrenmesi ve sorumluluk sahibi olması nedeniyle Bektaş’tan çok etkilenmiştir. Çocuk kısa sürede Kur’an’ı okumayı öğrenir ve Türkçe çevirisini çok rahatlıkla yapabilir hâle gelir. Fatiha suresi, onun için farklı bir anlamdadır, sürekli okur, Perende’ye sorular sorar.

1- Bismillahirrahmânirrahîm.

2- Elhamdü lillâhi rabbil’alemin

3- Errahmânir’rahim

4- Mâliki yevmiddin

5- İyyâke na'budü ve iyyâke neste'in

6- İhdinessirâtel müstakîm

7- Sırâtellezine en'amte aleyhim ğayrılmağdûbi aleyhim ve leddâllîn

Ardından Türkçe karşılığını okur. Perendeye

"Anlamadığın bir şey sana ne verebilir ki? Mana yalnız sözde değil, sözün gerisinde," der, Perende bu konuşmalara şaşırır.

1- Rahmân ve rahîm olan Allah'ın adıyla.

2- Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

3- O, rahmândır ve rahîmdir.

4- Ceza gününün mâlikidir.

5- (Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız.

6- Bize doğru yolu göster.

7- Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğu kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil! Âmin.

Perende,

'Bu sure sende ne uyandırıyor?' dediğinde Bektaş,

'Aklın yolunu, bilginin kaynağını işaret ediyor. Aklın yolu, iman etmek, bilginin kaynağı Rabb! Ona doğru yol almak. Bu yalnızca zahirî olanla değil batını olanla da görülür. Mana, yalnızca görünürde değil, görünenin ardındaki sırda gizlidir. Hakk, bize görünmez, onu görmek, ona varmak yol ile olur. Hakk, gözle görülmezse onu yok mu farz edeceğiz? O görünenin içinde, her varlıkta tecilli hâlidir. Her şey, her an onu zikreder. Bunu görmek ilim gerektirir,' diye cevap verir.

Bektaş sorularıyla, kavrayışıyla farklı düşünen kuru, ham bilgi değil, saf bilgiyle uğraşmanın çabasında olan biridir.

Perende,

'Hocam Yesevi'nin bahsettiği zat bu küçük çocuk mu?' diye aklından geçirir.

'Nasil olur? O daha bir çocuk. Gelecek zatın mutlaka bize bir işareti olacak. Bu çocuğun avucunda yeşil bir doğum lekesi var. Her lekesi olana işaret verilmiş olacak değil. O zaman yüzü gözü yara içinde olanları âlim kabul edelim,' diye gülümser. 'Gelecek zat, olsa olsa, olmuş, ermiş, olgun bir hâlde gelir,' der."

İsimsiz, çocuk Bektaş'ın hayatını dinlerken:

"Ataman," diye seslendi... "Evet, benim oğlum var. Hatırlıyorum. Kendime dair hatırladığım tek şey bu." Musa'yı dinledikçe zihninde anılar canlandı, kesip taşıdıkları sedir ağacını ve Ataman'ın mutluluğunu hatırladı. Yüzü, gözünün önüne geldi. Beraber bir çadırın önün-

de tahta kaşık yapıyorlardı. Ataman, babasına yaptığı kaşığı gösteriyordu. Kafasını kaldırıp çevreye baktığında çadırlar ve taş evlerin iç içe olduğu bir obayı gördü. Hayat vardı orada, koşturan çocuklar, at sesleri, koyun sesleri, su taşıyan kadınlar, tüten ocaklar... Kendisine yaklaşan bir adam elindeki tepsiyi önlerine bıraktı. Yüzünü seçemedi adamın. Ataman yaptığı kaşığı babasına uzatarak:

“Baba, baba! Al bu kaşığı sana yaptım,” dedi.

“İsimsiz, İsimsiz!” diye biri seslendi o sırada. Arkadan birinin omuzlarını dürttüğünü hissetti ama hâlâ Ataman’ın yüzüne bakıyordu. Döndüğünde Kaygusuz Abdal karşıındaydı. Dergâhta olduğunu anladı. Musa karşıısında, elinde kitap:

“İsimsiz, iyi misin? Daldın derinlere, beni dinlemiyorsun, biraz ara verelim mi?” diye sordu.

Kaygusuz Abdal ile Ethem sofrayı kurdular, neredeyse öğlen vakti olmuştu. Hatıraların gözünde canlanması İsimsiz’i farklılaştırmaya başlamıştı. Yüzünde, bakışlarında, davranışlarında anlamlı değişimler olmuştu. O çocuksu tedirginliğin yerini, bir arayışa, bir meraka bırakmıştı.

4. Makam: Sev

Kaygusuz ve Ethem sabahın erken saatinde dergâhın önünde idiler. Merakla İsimsiz'in uyanmasını bekliyorlardı. Ethem, dergâhın kapısını yavaşça aralayıp baktı. Musa rahlenin önünde çırayı yakmış, kitap okuyordu. İsimsiz, sedirin önünde serili olan döşek üzerinde yan dönmüş vaziyette uyuyordu. Musa, Kaygusuz Abdal ile Ethem'in neyi merak ettiklerinin farkındaydı. El işareti ile onları çağırırdı. Dervişler, pire selam verdiler. Sessiz bir bekleyişten sonra İsimsiz uyandı ve etrafına bakındı. Musa, İsimsiz'le göz göze geldi. İsimsiz sessiz, yavaş bir şekilde hareket ediyordu. Göz ucuyla, belli etmeden onu takip ettiler. İsimsiz, ayağa kalktı ve döşegini toplayıp köşeye bıraktı. Rahlenin önüne gelip, selam verdi:

“Gününüz hayrola pirim. Günün hayrola Derviş Ethem, Derviş Kaygusuz!”

Musa gülümsedi:

“İsimsiz, unutmuyorsun artık. Ne güzel. Yaraların da her geçen gün iyileşiyor.”

“Sağol pirim. Sayenizde iyileşiyorum.”

“Senin gayretin de çoktur.”

Ethem, İsimsiz'e baktı,

“Benim adım ne?”

“Ethem.”

Kaygusuz'a dönüp baktı. Adını anımsamaya çalıştı. Biraz tereddüt ettikten sonra:

“Kaygusuz Abdal,” dedi.

Kaygusuz Abdal gülümsedi.

“Erenler, biliyorum isminizi, dün dediniz ya. Unutmam inşallah. Bir de kendi adımı hatırlasam...”

Musa:

“Sana bir isim verelim şimdilik, gerçek adını hatırlarsan iki adın olmuş olur. Ne de olsa yeniden doğdun. Sana bir göbek ismi koyalım.

Sana ne diyelim?”

İsimsiz düşünür. Musa:

“Beraber düşünelim o zaman,” dedi. İsimsiz’e dönerek:

“Biz kitabımızı okumaya devam edelim mi?” diye sordu. Kaygusuz Abdal ile Ethem selam verip dergâhtan çıktılar. Musa, kitabın sayfalarını çevirdi:

“Bir gün Lokman-ı Perende gece rüyasında dergâhı görür. Görür ki iki dermiş gelmiş, biri Bektaş’ın sağında, öbürü solunda oturmakta, ona Kur’an’dan sureler okuyorlar. Sonra Türkçe mealini yapıp, surelerin manalarını öğretiyorlar. Dergâh yüzlerinin nuruyla aydınlanmış. Öyle aydınlık ki, yüzlerini ışıktan seçmek mümkün değil. Lokman, sessizce bir köşede oturup onları dinledi. Bektaş’a ne sorsalar cevap veriyor. Bektaş, onlara, zahirî, bîatnî bilgilerle ilgili sorular soruyor. Lokman, susadığını hisseder.

‘Ben bu kısacık zamanda susadıysam onlar kim bilir kaç zamandır buradalar, susamışlardır,’ deyip su almaya gider. Lokman, suyu alıp içeriye girince Bektaş’ın yalnız olduğunu görür, bir şeyler yazıyordu. Bu duruma şaşırıp kalır. Mübarek ağzını açıp:

‘Hoca, o nurlu iki zat kim, biliyor musun?’ diye sorar. ‘Sağımda oturan iki cihan güneşi ceddin Muhammet Mustafa idi. Solumda oturan ise Allah’ın arslanı, inananların Emiri, Murteza Ali idi. Biri bana zahir bilgisinden, diğeri batin bilgisinden bahsederler, Kur’an’ı öğretirlerdi.’

Lokman, sabah güneş doğmadan kan ter içinde uyanıp dergâhın kapısına varır. Kapıdan ve küçük pencerelerden öyle bir ışık sızmaktadır ki bin kandil yaksan ancak bu kadar ışık olur. Kapıyı açtığı anda Bektaş’ın önünde küçük bir çıra, Kur’an okumakta olduğunu görür. Yanına oturup ona gördüğü rüyayı anlatır. Bektaş, hocasına yalnızca gülümseyerek:

‘Hayrolsun,’ der. Sonra aklına Ahmet Yesevi’nin söyledikleri gelir. ‘Yolumuzu, erkânımızı yayacak ulu zat bu mu?’ diye geçirir içinden.

Lokman Perende, o gündün sonra sorgusuz sualsiz Ahmet Yesevi’den aldığı tüm zahirî ve batini bilgileri hiç tereddütsüz Bektaş’a aktarır. Gel zaman git zaman Bektaş’a hocalık yaptığı bir dönemde onu dergâhta yalnız bırakarak hacca, oradan da Hazreti Hüseyin’in kabrini ziyarete gider. Geri dönünce Horasan erenleri bir araya gelerek Lokman’ı ziyarete ederler. Dergâhın ortasından akan pınarı görünce:

‘Biz buraya daima gelir giderdik, bu pınar yoktu,’ derler. Lokman gülümseyerek:

‘Olsa olsa bu Hacı Bektaş’ın kerametidir,’ diye cevap verir.

'Kimdir bu Hacı Bektaş?' diye sorulunca Lokman Bektaş'ı gösterip:

'İşte bu zat,' der.

Erenler:

'Bu henüz çocuk, nasıl hacı olur?' diye itiraz ederler. Lokman, onların itirazlarını pek kale almaz.

'Keramet baştadır, ey erenler; yaşta değil. O hacca da gitti, hacıdır. İlim irfan bilir, zahirden batından. Yalnızca hacı değil hacedir aynı zamanda,' der.

Zaman gelir Lokman yola koyulur. Yol göz açıp kapayıncaya kadar biter. Kâbe'ye varıp cem yapar. Cem bitimi Bektaş'ı aramaya koyulur. Etrafına bakar, onu göremez. Hac töreni bitiminde Bektaş'ın yanında olduğunu fark eder. Birlikte Arafat'a çıkıp vakfeye dururlar. Bektaş'a dönüp:

"Bugün arife, bizim evde pişi yapıyorlardı," der.

Lokman, Arafat'ta bir taşın üzerinde soluklanırken Bektaş yine gözden kaybolur, doğruca Lokman Perende'nin eşine gidip:

'Bana yaptığın pişilerden biraz ver, Hocam Lokman Perende'nin canı pişi çekiyor. Hemen ona götüreyim,' der. Lokman, sağına döndüğünde elinde pişi ile Bektaş'ı görür. Bektaş, tepsiyi hocasına uzatıp gözden kaybolur. Lokman, arkadaşlarıyla pişiyi yer. İşte o yüzden asıl Hacı odur. Ondan öte hacedir, Hacı Bektaş'tır anlayacağınız.'

'Peki, bu kerameti nereden bulmuş?' diye merakla sorarlar. Bektaş besmele çekip:

'Kevser Sakisi, Âlemlerin Rabbi, Allah'ın Arslanı, Vilayet Padişahı, Mü'minler Emiri Hazreti Ali'nin sırrı. Bizim aslımız neslimiz odur. Bu çeşit kerametler bize ondan mirastır. Bizde bunun gibi kerametlerin zuhuruna şaşılmaz, çünkü Allah nasibidir bu,' der.

Ancak onlar hâlâ şüphe içinde hünkâra,

'Madem öyle, gerçekten şahın sırrıysanız onun nişanı vardır. Gösterin de görelim, onaylayalım,' der.

Bektaş, Hazreti Ali'nin nişanı, mübarek avucunun ortasında yer alan güzel yeşil beni gösterir.

'Müminler, Emiri Ali'nin mübarek alnında güzel, yeşil bir ben vardı,' der. Bektaş, mübarek alnını açıp gösterir. Görenler onaylayıp,

'Ya Hâce, affeyle,' deyip onun kerametlerine teslim olurlar.

Hacı Bektaş o gündün sonra dergâhta Lokman Perende ile birlikte öğrencilere ders vermeye başlar. O hem Hacı hem de piri Yesevi gibi hacedir. Sohbetleri saatler sürer. Etrafına Kur'an'dan zahirî ve bâtinî ne bilgi varsa bülbüller gibi şakıyarak anlatırlar.

'Lokman Perende dergâhta bir gün dua edip niyaza durduktan sonra uyku-
ya dalar. Rüyasında hocası Ahmet Yesevi'yi görür. Hoca elinde taç, hırka, çerağ,
sofra, âlem ve seccadeyle yerde oturmaktadır. Dergâha Bektaş girer, pire selam
verir. Pir ayağa kalkar. Pirin davranışını gören halifeler de ayağa kalkar. Hoca,
Bektaş'ı yanına alarak, halifelerine döner,

'İşte emanetlerin sahibi geldi. Ey Horasanlı Bektaş, yaklaş biraz. Sana
emanetlerini sunalım,' der.

Lokman, Bektaş'ın gösterdiği kerametlerden ve Ahmet Yesevi'yi rüyasında
görmesinden sonra artık Bektaş'ın beklenen o 'zat' olduğuna tam kanaat geti-
rir. Yolun emanetlerini teslim etmek gerektiğini kavrar. Dergâhta cem yapıp
Hakk'a niyazdan sonra geçip yerine oturur ve durumu açıklar. Ayağa kalkıp
yanında bulunan sandığı açar ve elifi tâci alıp Bektaş'ın başına geçirir. Hırkayı
kendi elleriyle giydirir. Çırağ uyandırıp önüne koyar. Peygamberin sancağını
bulunduğu yerden alıp teslim eder ve postu yere serip oturtur. Bunu gören ha-
lifeler salâvat getirir.

'Yıllardır dergâha hizmet ederiz, ilim irfan öğreniriz, ömrümüz bu yola
adandı, daha dünkü yetme, sakalı, bıyığı terlememiş bir çocuk nasıl olur da ha-
life seçilir, Hacı olur?' diye söylenirler. İçlerinden bazıları da:

'Eyvah! Bu eren burada kalırsa bizim sözüümüz geçmez artık,' derler. Yine
de zaman geçtikçe ona karşı çıkanlar da onun ilim-irfan bilgilerinden faydala-
nırlar. Ona karşı büyük hürmet ve sevgi beslerler.

Bektaş sakalları terleyip, at binip kılıç kuşanacak yaşa geldiğinde;

Lokman,

'Artık bir yerde iki arslan olmaz,' diye düşünür. Bunu Bektaş'a nasıl söy-
leyeceğini bilemez Lokman düşüncelere dalar. Günlerden bir gün nasıl söyleye-
ceğini düşünürken dergâhta uyuyakalır, rüya görür. Dervişlerin akıllarından
geçeni Bektaş'a karşı düşüncelerini de anlayıp onu yanına çağırır.

'Ya Bektaş, nasibini aldın. Müjde olsun ki Kutb-ül Aktab, ermişlerin en bü-
yüğü, kutupların kutbu. Kırk yıl hükmün var. Bu güne değin bizimdi. Rum'da
gerçek erenler, budalalar, sarhoşlar çoktur. Artık hiçbir yerde eğlenme, yürü.'
Sen o diyarda yurt tutup yerleştikten, aşk ile yolumuz yaydıktan sonra senin
tüm soyun Bektaşlı aşireti olarak vakti geldiğinde o diyarda sana katılacaklar-
dır. Soyun oradan Rum diyarına ve çevresine yayılacaktır.

Kan ter içinde rüyadan uyanır. Dergâhın ortasında bir çerağ yanmaktadır.
Başını sola çevirdiğinde Bektaş'ı görür. Bektaş, hocasının terleyen alınını ve yü-
zünü siler. Göz göze geldiklerinde Bektaş rüyanın tümünü anladığını belli eder.
Bektaş ve hocası dergâhın farklı yerlerinde bir süre sessizce otururlar.

Lokman bu gidişin bir daha dönüşü olmadığını sezinlediğinden oturduğu yerde gözlerinden yaşlar akmaktadır. Öylece dergâhta içi geçer. Gözlerine pencereden ışık vurur, doğrulup baktığında dergâhın önündeki kalabalığı görür. Ayrılık vakti gelip çatmıştır. Babası İbrahim Al Sani, annesi ve kardeşi Mentеш de gelmiştir. Erenlerin hepsi toplanmıştır. Birçoğunun yüzünde güller açmış gibidir ama gözleri kan çanağına dönenler de vardır. Annesi ve babası hüüzün içindedir. Hocasıyla kucaklaşır. Lokman kulağına eğilip:

‘Bektaş, yurdun Rum diyarı, seni hem senden olanlar hem düşmanların oraya sokmamaya çalışacaklardır. Sen tasalanma, sabır ile aşk ile yolunda sapmadan yürü. Çetin savaşların olacak, bazen kılıç, bazen kalem olacak elinde. Konak yerin vakti geldiğinde, oraya vardığında orada sana ayan olacaktır, gitmek istesen de oradan ayrılamayacaksın. Orada nam salıp dergâhını kuracaksın. Orada taliplerin olacak, onlar da senden el alacaklar. Vakit gelip piştikçe, taliplerin pir olacak, sen piran, pirlerin piran olacak, sen serçeşme, ele ele el hakka varacak o diyarda o diyara sende aş olup aşk ile dağılacak. Yolun açık olsun, Ali yardımcın olsun,’ der.

Bektaş, kardeşi Mentеш ve kendisini sevenleriyle çetin, dönüşü olmayan, düşmanın bol olduğu bir yola koyulur...

Kâbe’yi ziyaret ederek belli bir süre orada kalırlar. Necef’te şahı ziyaret ederler. Bektaş belli bir süre daha orada kalarak erbain çıkarır. Sonra beyt Allah’a varır. Orada İmam Muhammet Bakır’ın seccadesinin yanında üç yıl kalır. Medine’ye gidip bir süre orada ibadet eder. Oradan Kudüs’e, ardından Halep’e geçer. Halep’ten ayrılıp Davut Peygamber’in kabrini ziyaret eder ve Rum diyarına doğru gider. Yoldaşları ve kardeşi Mentеш ile birlikte Elbistan’daki Ashabı Keyf mağarasına uğrar ve orada da erbain çıkarıp Kayseri’ye geçer. Rum diyarına girmelerinde Hocası Lokman Perende’nin dediği gibi Selçuklu ve Rum Erenlerinin engelleri vardır. Ancak Bektaş, sabırla yoluna severek, aşk ile devam eder...